ZDENKO DZURJANIN
WWW.KOSTOLYSLOVENSKA.SK

Štatistické údaje o duchovných a klerikoch, pôsobiacich na našom území dnes aj v minulosti sú zbierané a spracovávané na základe mnohých výziev našich cirkevných predstaviteľov, s ktorými som sa počas realizácie projektu stretol. Konečným popudom k jeho vzniku, okrem už spomínaných v dôvodoch, bola žiadosť nitrianskeho biskupa Jána Pásztora, zverejnená v jednom z obežníkov diecézy v roku 1969, ktorá sa týkala vedenia farskej kroniky:

„Farská kronika je dôležitým dokumentom o živote farnosti
a ako vieme, staré farské kroniky bývajú cenným prameňom o živote farnosti
a neraz závažných udalostí v nich.
Mnohé podujatia veriacich a tam účinkujúcich duchovných si zasluhujú,
aby ostali zaznamenané pre pamäť budúcich pokolení.“

V podobnom duchu už dávno pred nami nachádzame v evanjelickom preklade Biblie slová v liste Židom (13, 7) nasledovné: *„Spomínajte na svojich vodcov, ktorí vám zvestovali slovo Božie. Pozorujte, aký bol koniec ich správania, a napodobňujte ich vieru.“*

Pár slov z môjho pohľadu na túto tému.

Moja niekoľkoročná práca a snaha, sa dá nazvať rôznymi spôsobmi – mapovanie a zachovávanie kultúrneho dedičstva, či – ako to od určitého času nazývam – aj sondou do hlbín Cirkvi. Keďže z vlastných skúseností viem, že nie všade sa takáto kronika vedie (obecné úrady nevynímajúc), zverejneným zoznamom duchovných a klerikov chcem prispieť k zapamätaniu týchto mien pre budúce pokolenia. Vedeli by sme zozbierať mnoho ďalších dôvodov, prečo by mal existovať takýto zoznam. Pre každého sú iné. Predstavte si, napríklad, že pred pohrebom kňaza máte napísať a na jeho pohrebe prečítať nekrológ. Položte si otázku, čo by ste o ňom napísali a hlavne, kde by všetky tieto informácie hľadali a v krátkom čase našli? Nie na všetko sa myslelo v čase, kedy sa veci diali, a keď sa dnes pýtam na veci staré vyše tridsať rokov, kňazi reagujú rôzne. Sú aj takí, čo mi povedali, že si to nikdy nezapisovali. A opäť som v situácii, ktorú som zažil už pri tvorbe svojho rodokmeňa – nie je nič horšie ako chodiť po cintoríne s papierom a ceruzkou v ruke a opisovať dátumy narodení a úmrtí, bez vedomosti akejkoľvek súvislosti. V tomto zmysle bol počin Márie Terézie zaviesť evidenciu obyvateľstva v podobe matrík čosi nevídané.

Archívny materiál začína mať vtedy nesmiernu cenu, keď vstupujete do knižnice a čítate staré veci, ktoré sa udiali dávno pred Vaším narodením. Ten istý archívny materiál, aj keď nie až taký starý, sa zvykne využívať pri snahe biskupstiev o vznik schematizmu – knižky, slúžiacej na zaznamenanie dobového stavu, v akom sa to-ktoré biskupstvo nachádzalo v roku, kedy schematizmus vyšiel.

Rozdiel je však v tom, že keďže ide ešte o žijúcich kňazov rôzneho veku, kolektívnym e-mailom sa všetci oslovia, aby podopĺňali nové skutočnosti, ktoré sa udiali od vydania posledného schematizmu. Nie každý však má v dnešnej dobe počítačové zručnosti, nie všetko si pamätá a sú medzi kňazmi aj takí, ktorí menovaniam do farností nekladú veľkú váhu. O to dôležitejší a cennejší je jednotný zoznam. Je tu preto, aby zachoval základné údaje o pôsobení kňazov na našom území. Pretože čas plynie a hoc aj o tri, päť, desať či viac rokov si nikto nič pamätať nebude.

Prvýkrát s myšlienkou zozbierať mená pôsobiacich kňazov vo svojej arcidiecéze prišiel rímskokatolícky kňaz Ľudovít Némethy. Učinil tak vo svojom životnom diele, ktoré má niečo vyše 1000 strán a volá sa *Series parochiarum et parochum Archidioecesis Strigoniensis*. Ide o zoznam kňazov pôsobiacich na území Ostrihomskej arcidiecézy do roku 1894, kedy bola publikácia vydaná. Moja práca je prakticky pokračovaním jeho snahy s tým rozdielom, že ja sa venujem zostaveniu zoznamu duchovných a klerikov štandardne od roku 1850 (s výnimkou pri protestantských a ortodoxných cirkvách od roku 1781 a 1923) a na území dnešnej Slovenskej republiky a v každej cirkvi, ktorá na našom území stavia budovy pod názvom kostol alebo chrám.

Účelom tohto zoznamu je, aby bol využívaný okrem iného aj ako študijný materiál pre ľubovoľného záujemcu o dejiny cirkvi a jej služobníkov. Nevznikol však za účelom senzačnosti, či nebodaj, bulvarizácie. Je odpoveďou na volanie biskupov po zachovaní pamiatky na kňazov a diakonov.

Stále vo vzduchu visí otázka, čo by ste chceli, veľadôstojní kňazi, biskupi a duchovní, aby odznelo na vašom pohrebe, keď sa bude čítať váš nekrológ? Odpoveď som našiel v jednom z obežníkov Košickej arcidiecézy (č. 3/1997), kde v bode 16. píše arcibiskup Tkáč nasledovné riadky: *„Mnohí z kňazov, ktorí vynikali tak svätosťou života ako aj mimoriadnou činnosťou vo farnostiach alebo v inej službe, smrťou upadli do zabudnutia a dnes o nich nevieme skoro nič. Aby sa pre budúcnosť uchovala spomienka na každého kňaza našej arcidiecézy, žiadam vsdp. dekanov, aby o každom našom kňazovi, ktorý zomrie na území daného dekanátu, príslušný dekan – buď sám alebo ním poverený kňaz – vypracoval o zomrelom aspoň dvojstránkový nekrológ. Okrem základných životopisných údajov majú byť uvedené predovšetkým tie charakteristické vlastnosti, ktoré môžu byť na povzbudenie pre iných. Ak ide o kňaza, ktorý zomrel mimo územia Košickej arcidiecézy, jeho nekrológ pripraví dekan toho dekanátu, v ktorom zomrelý kňaz naposledy vykonával aktívnu pastoračnú činnosť.“*

Nech je tá *naša arcidiecéza* a *naše územie* našim spoločným Slovenskom. A nech medzi *základné životopisné údaje* patria aj tie zo zoznamu duchovných a klerikov. Je prvou lastovičkou v tomto dôkladnom úsilí dať čomusi hlavu a pätu po čiastočných pokusoch, ktoré vyšli na verejnosť a ktoré som zaznamenal prvýkrát v Banskobystrickej diecéze pri úmrtí kňaza Jozefa Meška.

Preto som každej dobrej duši, ktorá mi pomáha overenými informáciami vďačný, Zároveň som rád za to, že tento výskum sa mi darí v rámci možností, ktoré mám, realizovať. Verím, že moja snaha aj naďalej nájde u našich terajších či budúcich cirkevných predstaviteľov, duchovných či klerikov pozitívny ohlas a spolupráca s jednotlivými biskupstvami a duchovenstvom bude aj naďalej pokračovať.

Zdenko Dzurjanin

Tento zoznam je opäť niečím, čo sa stále vyvíja. Preto ak by ste tieto údaje chceli citovať, čerpať z nich, alebo ich niekde použiť, uveďte vždy, prosím, zdroj v podobe

Dzurjanin, Z.: Štatistické údaje o duchovných a klerikoch. Celoživotný projekt Kostoly Slovenska. 2020.

a to vždy s dátumom stavu počtu duchovných a klerikov k aktuálnemu dňu, kedy ste tento štatistický zdroj použili,
z dôvodu toho, že na projekte stále pracujem a údaje doň priebežne dopĺňam.
Ak by ste sa radi spýtali na niečo, čo potrebujete a nenájdete to tu,
pokojne ma kontaktujte mailom na adrese zdenko.dzurjanin@gmail.com a nájdeme spolu odpoveď na Vašu otázku.